

Н. Данилевич

КАЗКИ СТАРОГО ЛСУ

п'єса

Н.ДАНИЛЕВИЧ

КАЗКИ СТАРОГО ЛІСУ

П'єса - казка на дві дії та п'ять картин

ДІЙОВІ ОСОБИ

КРУГЛЯЧОК – ЛІСОВИЧОК

НАТАЛКА

АНДРУСЬ

МАТИ

ЯЩІРКА-ЗМІЯ

ЖАБА

Дівчата, хлопці, ящірки, діти, мурашки

ПРОЛОГ

На авансцені з'являється Жінка
в народному українському вбранні.
Це мати герой казки Наталки і Андруся.

ЖІНКА. Багато часу промайнуло
З років тих давніх,
Коли у світі правили
Чарівні сили...
І люди в ті далекі роки
Спrijимали чари ті,
Як щось звичайне—
І вірили, що є в природі
Зли і добрі сили...
Із покоління в покоління
Передавалися легенди старовинні,
Казки народні та билини
Про потойбічні і чарівні сили ,
Які з'явилися в ніч на Купала.
Одну із тих казок
Ми все ж запам'ятали
І зараз вам розкажемо її!

Під чарівну музику завіса підіймається

ДІЯ ПЕРША

КАРТИНА ПЕРША

Лісову галявину з усіх боків оточують розлогі ялинки, дуби, сосни, верби. Вдалині річка, хати. Галявина недалеко від села, бо чути спів. Літній вечір напередодні свята Івана Купала.

Спів чути все ближче і ближче, і на галявину виходять дівчата в білих сорочках, на головах у них віночки.

Вони кружляють у хороводі і співають.

ДІВЧАТА. Ой, Купала-Купала!

Цілий рік тебе чекала.
Дай же серденьку надію,
Поможи здійснити мрію,
Попроси Богиню Ладу
Дати дівчині пораду,
Як то доленьку змінити,
Щоб коханого зустріти.

Вбігають хлопці. Вони одягнені в український національний одяг.

Хлопці розпалюють багаття і починають плигати крізь нього з піснями і сміхом.

ХЛОПЦІ(Співають) На Івана, на Купала,
Де найти чарівну траву,,?

ДІВЧАТА (Співають) Де з'являється в ніч
влітку

Та таємна дивна квітка?

ХЛОПЦІ. (Співають) Шлях до щастя як знайти,
Ти ,Купала, вже скажи.
(Чути дитячий сміх.

На галявину вибігли дівчина Наталка, а за нею
хлопець Андрусь.

На Наталці теж довга біла сорочка, на голові
віночок.

Андрусь одягнений в сорочку і штанці , на
голові солом'яний бриль.

Вони бігають поміж молоді, граються в схованки,
бешкетують, сміються.

Усі з піснями стрибають крізь вогнище.)

УСІ (Співають) Гори, вогнище, гори,
І невдачі всі спали,
Гори , вогнище, яскраво,
Будемо стрибати браво!

Андрусь загубив бриль. Шукає і не може знайти
його.

ХЛОПЦІ. Гей! До річки біжимо!

ДІВЧАТА. В річку квіти пустимо!
Квіти та віночки...
Щоб доленьку дівочу
По скоріше взнати...

ХЛОПЦІ. І щоб нам сватів до вас посилати!

З піснею і сміхом усі біжать до річки. Тільки
чується спів:

« Ой, Купала-Купала!
Цілий рік тебе чекала.
Дай же серденьку надію,
Поможи здійснити мрію.
Попроси Богиню Ладу
Дати дівчині пораду,
Як то доленьку змінити,
Щоб коханого зустріти.»

АНДРУСЬ. (До Наталки) Де бриль мій?

НАТАЛКА. Навіщо він мені?

АНДРУСЬ. Ти бриль сховала мій, а я віночок
твій!

(Зриває з голови Наталки віночок)

Бігає з ним по галявині, дражнить дівчину.

НАТАЛКА. Віддай віночок мій, віддай,
Андрусю!

АНДРУСЬ. Ану, яка ти спритна, подивлюся!

(Бігає по галявині, піднявши догори віночок.
Наталка підстрибує, щоб його дістати.)

АНДРУСЬ. Та не дістанеш, скільки не стрибай.

(Підбігає до річки і кидає віночок)

Він зараз попливе в далекий
край...
Пливи, вінок Наталчин... далечінь
пливи!

НАТАЛКА. (Підбігає до верби і починає
гойдатися , схопившись за гілки)

Ну, і нехай! А ось у мене буде
гойдалка з верби!

(Співає) Гойдай, гойдай, вербо,
Мене розгойдай,
З висоти побачу
Темний гай!
Аж до неба підійми
І на хмари посади!

АНДРУСЬ. (Підбігає і починає сильно
роздихувати вербу)

Дивись, яку я силу маю і гойдалку
твою до неба розгойдаю !

(Наталка падає. Андрусъ смеється)

НАТАЛКА. Ма-мо! Ма-мо! (Андрусо) Іди від мене геть! З тобою більше я не граюсь!!

АНДРУСЬ. Ну і гаразд! Я зараз тут таке зроблю у гаю!

НАТАЛКА. А що таке ти зробиш,?

АНДРУСЬ. А ось побачиш! Допоможи мені і назбирай сухих гілок...Я розпалю велике тут багаття!

(Збирає сухе гілля і підкидує у вогнище, яке ще не потухло.)

Дивись, Наталко! Який мурашник...
Підпалимо й його... ото посміємось,
коли мурашки розбіжаться хто-куди!

(Андрусь підпалює мурашник. Чути писк мурашок)

Мурашок скільки тут! (Смеється)
Злякалися! Біжать у різні боки!

НАТАЛКА. Що ти робиш! Вогонь, дивись,
дерева спалить!

АНДРУСЬ. Зате видовище яке!

(Співає)

Гори, гори, вогнище,
Гори, гори яскраво!
Ялинку і кущі підпали, підпали!
Налякай мурашок, та малих комашок
А Лісовика геть з лісу прожени,
прожени, прожени!

НАТАЛКА. Не кажи так, Андрусю! Бо Лісовик,
який живе у цьому лісі, розгніватися
може.

АНДРУСЬ. Лісовиків, русалок та відьом я не
боюся!

НАТАЛКА. А я боюся! Хоча хотіла б, хоч би раз
один... побачити, який цікаво він...
Отой Лісовичок...

АНДРУСЬ. Гей, гей! Лісовичок!-ок-ок! Де ти-ти-
ти! Іди до нас сюди-и-и!

(У лісі чути відлуння, немовби хтось ухає)

Тебе я не боюся-я-я! Бо в мене шабля
гостра є-є є! Вона кого завгодно враз
уб'є! Ось подивись!

(Б'є по гілках дерев палицею)

Як швидко все летить ! І листя... І
гілки... Отак усі лісовики, чарівники
попадають під шаблею моєю!

Раптом щось загуло, заухало, зареготало.

Заблищала блискавка, почувся грім.

Дерева почалися розгойдуватися.

З-за дерев стали з'являтися усякі дивовижні
істоти -

русалки, кікімори, відьми.

Всі вони починають кружляти у танку і співати.

В ніч чарівну, в літню ніч
Нас , хлопчишко, ти поклич!
Будемо співати,
У танку кружляти!
У-ха-ха! У-ха-ха!
У танку кружляти!

(Починають швидко танцювати і кружляти.
Підіймається безлад.)

Папороті...   У-ха-ха!   Папороті
квіточку!
Ні кому не віддамо! У-ха-ха!   Тут її
збережемо! У-ха-ха!

(Раптом старе дерево, яке лежало в кінці
галявини, і вже поросло мохом, почало
ворушитися і перетворилося на жінку в зеленому

бліскучому вбранні. На голові у неї маленька корона.

Вона позіхає і розпрямляє спину. Це – Ящірка-Змія.)

ЗМІЯ. Як довго я спала... Старі дуби мій сон охороняли, мох зігрівав, а голки , як ковдра з ялинок падали... І вітер ніжні колискові співав мені. Я ж квіточку чарівну боронила...

(Бачить дітей)

Поки мене ви не збудили! Невиховані і погані діти! Ненавиджу, ненавиджу я вас! Ось, незабаром вам помщуся! Чекайте і побачите тоді, що з вами я зроблю...Але сьогодні ніч святкова. І час нам , чарівним істотам, тут в лісі свято зустрічати!

(Співає) Я, Ящірка- цариця змій,
Лиха, химерна, зла...
Хто потурбує спокій мій,
Загрожує біда!
В печери швидко заманю,
У змій та жаб перетворю!
Нікого не шкода!
Нікого не шкода!
У-ха-ха! У-ха-ха!

(До дітей) Це ви мене потурбували?

НАТАЛКА. Ні, ні! Ми тільки կрізь вогонь хотіли пострибати!

(З'являється Мати)

МАТИ. Андрусю! Наталочко! Йдіть бо вже до хати!

(Діти озираються. Змія і усі лісові істоти зникають. Діти починають швидко гасити ногами вогнище.)

Чому ви, діточки, такі сумні? Стомилися? Вже дійсно дуже пізно... Місяць і зірки зійшли на небо. Мабуть, вже час іти додому їсти... А потім спати...

НАТАЛКА. Ой, мамо, ми тут бачили змію! Вона з'явилася тільки що у лісі... Та геть розгнівана була...

МАТИ. О, Боже, діти! Це, мабуть, вже таємні сили вступили в дію!

ДІТИ. Чому?

МАТИ. Це ж ніч чарівна...

(Веде дітей до хати.)

Сідають поруч з хатою, і мати виносить і дає їм
молоко і хліб)

В північ з'являється чудова квітка
папороті. І хто знайде її, то щастя і
силу даси вона... Та всі істоти лісові її
охороняють і не дають зірвати!

АНДРУСЬ. А Ящірка-змія? Про неї розкажи нам,
мати!

МАТИ. Змія ту квітку стереже... Спить взимку...
Влітку ж, в ніч на Купалу
пробуджується, щоб повеселитись. Та
хорони вас, Боже, зустрітись з нею!
Вона заманює дітей в печери.
Ну, гаразд! Засиділись... Вже пізно... Я
розвовім вам про усе вже іншим разом.

НАТАЛКА. Ні, Матінко! Будь ласка...
Розповідай! Це, схоже на цікаву
казку...

МАТИ(Співає)

Таємниць багато,
Ліс старий тримає,
В кожній таємниці
Казку дивну має...
Ось, ставок, дивиться,
Тихим нам здається,
Але в ніч чарівну

Пісня роздається,
І з глибин русалки
З Водяним у парі
Із ставка виходять,
Щоб здійснити чари...
А цей дуб кремезний
Років сто стоїть там,
Він казок багато
Може розповість вам...
А погляньте вгору
На безмежне небо,
В літню ніч в цю пору
Уявити треба,
Як зірки і місяць
Мерехтять і сяють,
Хороводи водять
І пісні співають...
І казок цікавих
Теж багато знають...

Ну, все! (Зітхає)
Піду до хати та приготую ліжка вам до
сну.

(Іде в хату)

АНДРУСЬ. Я спати ще не хочу! Давай
пограємося в схованки!

НАТАЛКА. Та темно як, дивись!

АНДРУСЬ. То ж добре це! Уну, знайди мене!

(Ховається)

НАТАЛКА. (Бачить щось у траві) Андрусю! Йди сюди скоріше... Тут щось в траві...

АНДРУСЬ. (Підбігає) Це квітка!

(Квітка починає рости, і з маленької бруньки становиться великою червоною квіткою)

Це ж квітка папороті!

(Чується чарівна музика. Ліс оживає. Все починає ворушитися. Діти завмерли. Раптом Андрусь підбіг і зірвав квітку. Почувся грім, заблищала блискавка, все закружляло.)

Ой, Наталко, що робиться!

(Наталка підбігла до нього і вихопила квітку)

(На галявині з'явилася Змія. Вона підхопила Андруся і понесла. За ними полетіли всі лісові істоти)

АНДРУСЬ. Ой-ой-ой! Матусю-ю-ю! Наталко – о-о-о! Мамо-о-о!

ЗМІЯ. У –ха-ха-ха!

ЗАТЕМНЕННЯ

На авансцені з'являється Наталка.
Вона тримає в руках червону квітку папороті, яка горить, як вогник. Квітка вказує Наталці шлях.

Наталка біжить.

Усі лісові істоти намагаються схопити її, протягують до неї свої довгі руки, але магічна квітка не дає зробити це їм.

НАТАЛКА.   Андруся-ю-ю!   Андруся-ю-ю!
                          Братику-у-у ! Де ти-и-и!?

КАРТИНА ДРУГА.

Густий, непроглядний ліс оточує галевину.
Ялинки, сосни, зарості кущів. Здається, що таємничим і загадковим духом пройнятий кожен куточек.
Світає.

Під мелодійні звуки галевина наповнюється сонячним промінням, співом птахів, різноманітними барвами квітів.
На траві під ялинкою спить Наталка.

Вона втомилася і навіть не відчуває, що настав ранок.

Легкий вітерець колише листя, і чути його тихий шелест. Здивовано перекликаються і цвірінъкають пташки.

(У магнітофонному записі)

ПТАШКИ. Цвірінь-цвірінь! Цвірінь-цвірінь!
Дивись, хтось спить! Так міцно спить!

Здається , під ялинкою дівча маленьке спить!

Пі-пі! Пі-пі! Пі-пі! Пі-пі! Заблукала дівчинка в ночі!

ДЕРЕВА. (Теж у магнітофонному записі)

Ш-ш-шкода маленької, щ-ш-шкода її...
Лісовика скоріш-ш-ше треба нам знайти!

Лісовика-а-а! Ш-ш-ш-ш! Лісовичок спроможний дівчинці допомогти-и -и-и!

(Сосна скидає на Наталку шишкі. Шишка б'є її по лобі. Наталка пробуджується, озирається.)

НАТАЛКА. Ой! Що це? (Потирає лоба) (Вскакує) Де я?! Так-так! Згадала...

Квіточка   червона...   (Дістає
квіточку з рукава) Все навколо
освічується   різнокольоровим
світом. Ой! Ящірка-змія! Мабуть
вона унесла Андруся... (дивиться
на квітку)

(Співає)

Квіточка-квітка,
Червона, яскрава,
Сяєш ти вдень
І вночі як заграва...
Силу могутню
Квіточка маєш –
Папороть дивна,
Все то ти знаєш!
Допоможи
Розшукати Андрія,
Бо залишилась
На тебе надія!

(Раптом подув такий вітер, що листя
заворушилося,
закружляло, а з ним закружляла і Наталка.
Вона ухопилася за дерево.)

На галявину, кружляючи, приземлюється
круглий, схожий на гарбуз будинок.
Вікна, двері – усе в ньому кругле.

Покружлявши трохи на місці, будинок зупиняється, і з нього виходить круглий, теж схожий на гарбуз, старий дідусь - Лісовичок.

У нього довгі вуса, які закручені на кінцях. Лісовичок крутиться і співає. У весь ліс танцює разом з ним. Дерева розхитують своїми гілочками, цвіріньякають пташки.

КРУГЛЯЧОК. (Співає)

Круглячок-Лісовичок
В лісі я живу,
Всі дерева і кущі
Добре бережу!

Круглячок-Лісовичок,
Круглий, як гарбуз!
Добре серце маю я,
Ще й козацький вус!

(Бачить Наталку)

А-а-а! Так ось ця дівчинка Наталка, яка в моєму лісі заблукала...
Дерева, звірі і птахи мені усе розповіли...

НАТАЛКА. Звичайно я! Шукаю брата Андруся...
Ось, подивиться... Ми квіточку зірвали(Дістає і показує квіточку, і все освічується різноманітним

сяйвом.) І тільки це зробили, як раптом зник Андрусь... А квітка залишилася у мене.

КРУГЛЯЧОК (Шепоче Наталці на вухо). Тримай її міцніше! Нікому в руки не давай!

НАТАЛКА. Та тут нема нікого... Тільки гай...

КРУГЛЯЧОК. Гай теж великі вуха має. Про таємницю квітки кожен в лісі знає... Вона по-перше... Може відшукати твого Андруся...

НАТАЛКА. (Нетерпляче) А що по-друге? Ну, кажи, дідуся!

КРУГЛЯЧОК (Ображено) Я не дідусь тобі! А звати мене Лісовиком...І повністю, по батькові, звуся Кругляком! Ти не дивись, що я такий... на вигляд наче добрий... Мене лякаються усі – і звірі люти, і чарівники, якими так багата наша казка...

НАТАЛКА. Ой, Круглячок, пробач, будь ласка! Та як же квітка ця корисна може бути?

КРУГЛЯЧОК .Вона покаже, де скарб багатий роздобути!

НАТАЛКА. Скарб? (Замислюється) Це добре, Круглячок! Але спочатку допоможи мені.. знайти Андрія

КРУГЛЯЧОК. Це дуже небезпечна дія!

НАТАЛКА. Де він?

КРУГЛЯЧОК. Він у печерах Ящірки –Змії...

НАТАЛКА. Вона туди його унесла?

КРУГЛЯЧОК. Так... Коли у лісі квітку ви зірвали, то сон порушили її.

НАТАЛКА. Так як же нам його звільнити?

КРУГЛЯЧОК. Ця квітка їй допоможе нам зробити! Але і я добрячу силу маю... І братика твого ми разом відшукаємо!

Ось, подивись! Я забажаю, накличу вітер... І все змете він на своїм шляху... Тебе підхопить враз і високо у небо понесе!

(Дме і кружляє)

(Наталка кружляє разом із Лісовиком)

КРУГЛЯЧОК. (Зупиняється) Але не дуже хочу я його звільняти...

НАТАЛКА. Чому? Що ти бажаєш цим сказати?

КРУГЛЯЧОК. Багато лиха в лісі він зробив - кущі, дерева поламав, мурашник підпалив...

НАТАЛКА. Та він за це вже відповів! Будь ласка, Круглячок!

(Плаче) Що станеться, коли дізнається, що зникли ми й шукатиме нас наша мати...?

КРУГЛЯЧОК. (Трохи подумав, махнув рукою)
Раз так, то доведеться нам в дорогу вирушати, від Ящірки-Змії хлопчиська рятувати... А квіточка чарівна нам вкаже шлях! Наталко! Швидко у літак сідай, і рушимо з тобою разом в Зміїний край!

(Підходить до будинку – літака І в той же час співає і кружляє.)

Круглячок-Лісовичок,
В лісі я живу!
Всі дерева і кущі

Добре бережу!
Круглячок-Лісовичок,
Круглий, як гарбуз!,
Серце добре маю я,
Ще й козацький вус!

(Заходять у будинок-літак. Будинок починає крутитися, підіймається і зникає)

ДЕРЕВА. (Шумлять) Ш-ш-ш-! Ш-ш-ш-ш!
Щасливого шляху-у-у-у!

ЗАТЕМНЕННЯ

КАРТИНА ТРЕТЬЯ

Ліс. Ніч. На небі зірки і місяць. Десь чути крик сови.

Ось пролетіли кажани. Один з них ледве не зачепив матір Андрusя і Наталки, яка з'явилася на галявині. Мати розгублено бігає, шукає дітей. Заглядає під кущі і дерева.

МАТИ. Андрусю-ю-ю! Наталочко-о-о! Ой, лишенко мені! Не можу діточок своїх знайти. Куди поділися вони, не уявляю! Де їх шукати, кого спитати? Коли все навколо густий і непроглядний ліс.

(Шукає дітей під деревами і кущами.)

Кущі, дерева, пташки лісові, не бачили,
де діточки мої? Маленька дівчинка... і
хлопчик... Вони десь заблукали тут у
лісі.

ДЕРЕВА. Ш-ш-ш! Дівчинку ми бач-ч-чили-и-и!
По стежці лісовій маленька бігла
дівчинка кудись...

МАТИ. Куди? Де донечка моя? А може вкрала її
Змія? Наталочко-о-о! Андрусю-ю-ю! Мій
хлопчик! Де рідний мій синочок??

ДЕРЕВА. А хлопчика не бачили ми тут!

МАТИ. Ой! Що ж мені робити? Хто допоможе
матері знайти дітей своїх?

ДЕРЕВА. Спитай у вітру! Який ворушить листя,
гілки розхитує... Він бачить все...

МАТИ. О, Вітер-вітерець, летиши швидко, мов
гонець. Ти чуєш, вітру, як матір плаче і
благає, і діточок своїх шукає. Може, ти
вітру, бачив їх?

ВІТЕР. Ні-і-і! Нікого я не бачив... Спитай –бо у
зірок і Місяця. Вони повинні бачити усе-
е-е!

МАТИ. О, зіроньки яскраві! Кожну ніч, Ви, сяючи як діаманти, мандрівникам показуєте шлях. Не бачили ви хлопчика і дівчинку у цьому чарівному лісі?

ЗІРКИ. Ми бачили, як Ящірка-Змія хлопчиська у печери понесла!

МАТИ. В печери? Де вони? Як до печер мені пройти?

МІСЯЦЬ. Печери важко буде тобі знайти и-и!
Іди бо вже за мною цією стежкою прямою!

МАТИ. О, Місяць, дякую тобі! Показуй шлях до Ящірки мені!

(Біжить за Місяцем)

ЗАТЕМНЕННЯ

ДІЯ ДРУГА

КАРТИНА ЧЕТВЕРТА

Знову ліс.

Але він раптово закінчується, і одинокі кущі і
дерева обступають вхід до печер.

Це царство ящірок, змій і скорпіонів.

В печерах темно. Чути стукіт у печерах, то
працюють на жаб , скорпіонів і змій діти.

Навколо багато каміння маленького і великого.

Головна печера прикрашена зображенням
Ящірки.

Біля входу сидить велика і гідка Жаба.

В лапах вона тримає палицю з зображенням Змії.

Жаба спить і навкруги далеко чути її хропіння.

Усе тіло Жаби здригається від нього.

Раптом, щось почувши, вона пробуджується,
тяжко підіймається.

ЖАБА.(Прислуховується) Щось не чути
стукотіння(Заглядає у печери) Хто роботу
зупинив ? (Веде з печер хлопчика) Ти
куди подів каміння? ?

ХЛОПЧИК.. У печері залишив...

ЖАБА. Чому, дурню, не працюєш? Кара ... Чуєш
тебе жде!

ХЛОПЧИК. Палець... Бачиш я поранив... Кров із
ранки тут тече...

ЖАБА. Ха-ха-ха! Ото розніжився ... Плітку
зараз я візьму! І огрію тебе добре, і до
тями приведу!

(Бере плітку і починає бігати за хлопчиком. Він біжить до печер і плаче.)

(Чути свист, це летить Хазяйка печер-Змія)

Чую, чую, шум якийсь....
(Прислуховується) А-а-а! (Радісно) Це Ящірка Змія летить до нас! Гей, ви, Жаби, скорпіони, змії, настав вже свята час! Нехай порадує веселий спів і танець царицю, чародійку гір!

(Вибігають маленькі ящірка, змії, жаби і скорпіони і починають швидко танцювати і співати.)

Ми, Жаби, Ящірки і Змії
Проводимо свій вільний час,
У співах, танцях і розвагах,
Бо працювати, бо працювати,
Бо працювати є кому за нас!

(Усе освічується зеленим світлом.
Це світло від Ящірки-Змії, яка з'являється і веде Андруся.)

АНДРУСЬ. (Відштовхується) Ні! Я не хочу жити у печерах і ящіркою чи змією бути! Куди принесла ти мене гидка і пакосна Змія?

ЯЩІРКА-ЗМІЯ. Ось на таких як ти завжди
полюю я! Бо добрі і слухняні
діти у пізній час ідуть до себе в
хату і помолившись, лягають
спати!

ЖАБА. Ха-ха! Тепер в печерах будеш
працювати!(Подає знак. Маленькі ящірки
зникають)

АНДРУСЬ. Ні! Я не буду працювати у печерах!
Працюють ящірки нехай та жаби!

ЯЩІРКА-ЗМІЯ. Нам краще знати, де і як ти
будеш працювати! Скажи, де
квітка папороті чарівна?

АНДРУСЬ. Скажу, коли відпустиш!

ЯЩІРКА-ЗМІЯ. Не скажеш, то закриємо тебе у
підземелля без їжі та води!
(До Жаби)

Веди його в печери і добре
обшукай, а потім ящіркою одягни!

(Жаба тягне Андруся до печер. Андрусь шпиняє
її, плює на неї)

АНДРУСЬ. Та відпусти мене, мерзотна, мокра жаба! Гидка і пакісна, немовби то болото, яким ти так смердиш! Додому хочу я!

ЖАБА. Ха-ха-ха-ха! Додому захотів! Ти зараз станеш таким же гарним як і я... І працюватимеш у темних і сирих печерах! Ха-ха-ха-ха!

(Жаба тягне Андруся у печери)

ЯЩІРКА-ЗМІЯ. Куди ж він квітку папороті дів?

(Співає і кружляє)

Я, Ящірка, - цариця змій,
Лиха, химерна, зла,
Хто потурбує спокій мій,
Загрожує біда!
В печери швидко заманю,
У змій та жаб перетворю...
Нікого не шкода-а-а!
Нікого не шкода-а-а!
Ха-ха-ха-ха!

(Жаба вибігає)

ЖАБА. У нього квіточки немає!

ЗМІЯ. Ти добре обшукала?

ЖАБА. Так!

ЗМІЯ. Не розумію, куди подів її?? Веди його сюди! Він мусить все розповісти... Без квітки папороті мені ніяк не жити... Бо скарб, таємний скарб ця квітка допоможе всім відкрити!

(Жаба повертається у печери)

Та швидше повертайся вже сюди! А я піду і подивлюся, як йде робота. Тут без мене порядку ніякого нема!

(Йде і співає)

Діаманти і топази,
Різокользорові стрази,
У печерах здавна маю,
Від людей охороняю!

Скарб великий, скарб таємний!
Ні кому я не віддам,
А того, кого спіймаю ,
Я на місці знищу там!
Ха-ха-ха-ха!

(Ящірка-змія заходить до печер)

ЗАТЕМНЕННЯ

КАРТИНА П'ЯТА

Печери. Темно навколо .Холодно і зверху щось капає. Чується стукіт. Це працюють маленькі ящірки .Вони добувають коштовне каміння. Жаба веде Андруся. Андрусь хоче вирватись, кусає й б'є ногами Жабу.

ЖАБА .Та заспокойся ,телепень, нарешті. Ти не втечеш від нас. Тут будеш працювати. Не гай вже часу .Бери кайло і добувай каміння. А я прийду пізніше, та подивлюсь ,що ти зробив, на все твоє уміння. (Йде)

Андрусь починає бити молотком по стіні . В стіні з'являється дірка .

АНДРУСЬ .О! Тут якась дірка.(Раптом із дірки виплигую велика мурашка)

А ти хто такий?

МУРАШКА Король Мурашок я, яких ти знищив без жалю. . Нам довелося тут сховатись у печерах. А хто залишився живий,то поклялися , що помстимося ми тобі!

(Співає)

Я Мурашок тут король,
Непідступний, грізний троль.
Ображати їх не дам!
Захищу мурашок сам!
Військо я велике маю,

І коли я забажаю,
Кривдників всіх покараю!

Гей, мурашки і комашки! Швидше з схованок
вилазьте ! Я чекаю тут всіх вас!
Помститись кривднику настав вже час !

(Вибігають мурашки. У деяких перебинтовані ноги, голови. Вони нападають на Андруся, починають його кусати, лупцювати)

АНДРУСЬ. А-а-а! Допоможіть! Допоможіть!

(На допомогу з інших печер вибігають діти. Вони одягнені жабами та ящірками.. Починається бійка.

АНДРУСЬ. Все! Досить, досить! Я зрозумів! Нам треба не воювати, а об'єднатися і знищити злих і підступних Змій.

КОРОЛЬ МУРАШОК. Я радий, що нарешті до тебе розум повернувся.(Підняв лапу, і мурашки розбіглися)Нам треба трохи потерпіти, бо Круглячок летить , щоб нам допомогти. .І царство Змій та Жаб мерзотних він знищить назавжди!

(Співають) Ми збережемо ліси і поля,
Будемо дбати про довкілля,

Разом нам треба все захистити,
Річки й моря не дамо ми бруднити!
За щастя й здоров'я планети Земля
Боротися будемо ти і я!

ЗАТЕМНЕННЯ

КАРТИНА ШОСТА

Галявина біля печер.

Раптом повіяв вітерець. Закружляло усе навкруги. На галявину біля печер приземлився будинок-літак.

Він ще трохи покружляв. Потім зупинився. З будинку вийшли Круглячок і Наталка. Наталка тримає чарівну квіточку.

КРУГЛЯЧОК. Оце зміїне царство! Печери, бачиш! Мабуть, твій братик там!

(Наталка хоче бігти до печер, але Круглячок її зупиняє)

Не поспішай, Наталко! Мене послухай краще. Будинок-літачок залишимо ось тут... А самі за ялинкою сховаємося ми. Подивимося, що буде далі.

(Круглячок і Наталка ховаються. З печер виходять Жаба і Ящірка.)

(Жаба тягне Андруся.)

АНДРУСЬ. Ні! Ні! Немає квітки... Бачиш... Де вона!?(Показує свої кишені) I працювати я на вас не стану!

ЖАБА Ще як будеш!

АНДРУСЬ. Не буду!(Хоче втекти) , але Ящірка хапає його.

ЯЩІРКА-ЗМІЯ (Жабі) зв'яжи його і в підземелля відправ, щоб як не слухатись запам'ятав!

Я цілий рік ту квітку папороті берегла... А він... Він зірвав її... Як я могла прогледіти ...

ЖАБА (Зв'язує Андруся) Де квітку ти сховав?

АНДРУСЬ. (Плює на Жабу) Далеко ... Звідси не побачиш!

ЖАБА (Бачить будинок-літачок) Дивись, що це?

ЯЩІРКА-ЗМІЯ (Підходить до будиночка) Будинок-літачок... Ой! (Починає схвилювано бігати)

Десь недалеко... тут... мабуть сховався Круглячок!

ЖАБА. Що будемо робити?

ЯЩІРКА-ЗМІЯ. Нам треба Круглячка в печери не впустити!

АНДРУСЬ. А я його ось погукаю! Круглячок, де ти!

(Гукає Круглячка)

ЯЩІРКА-ЗМІЯ. (Жабі) Ти рота затули скоріш йому!

А ми... Поки Лісовика немає, будиночок швиденько заховаємо!

ЖАБА (Зав'язує рота Андрусеві) Сховаємо його за лісом у печерах, щоб старий Круглячок ніколи не знайшов будинок-літачок...

(Ящірка-Змія і Жаба заходять у літачок і він починає крутитися. Він крутиться все швидше і швидше. Чути крики Змії і Жаби.)

ЯЩІРКА І ЖАБА. Допоможіть! Допоможіть! Будинок зупинить!

Круглячок і Наталка вибігають із свого сховища.

Наталка підбігає до Андруся і розв'язує його, обіймає.

КРУГЛЯЧОК. Крутись, вертись літачок,
Літачок мій, круглячок!
Жабу і Змію крути,
І ще швидше їх верти!
Щоб назавжди пам'ятали,
І дітей малих не крали!

Літачок зупиняється і двері відчиняються.
З літачка вивалюються Жаба і Ящірка-Змія. Вони сплять.

КРУГЛЯЧОК. В печери треба швидко їх віднести. Нехай там сплять вони.

З печер вибігають маленькі ящірки, мурашки. Ящірки знімають своє вбрання, і ми бачимо дітей. Всі допомагають Лісовичку віднести Жабу і Ящірку-Змію до печер. Потім затуляють печеру великим камінням.

КРУГЛЯЧОК. А зараз, Наталочко, кинь квіточку угору!

Наталка кидає угору квітку папороті, і вона перетворюється у чарівну дівчину в яскравому червоному одязі.

Дівчина трохи покружила біля печер і зупинилася.

Заблищала бліскавка, прогримів грім, дівчина зникає, а на її місці ми бачимо велику скриню.

Круглячок підбіг до неї і розчинив. Чудовим сяйвом засяяла уся місцевість біля печер. Всі зніяковіли.

ВСІ.(Разом) Що це! .

КРУГЛЯЧОК. Це скарб вказала квітка вам!! Ось чому Ящірка –Змія охороняла її там...

Раптом на галевині з'являється Мати Наталки і Андруся.

МАТИ. Наталочко! Андрусю! Діточки мої!

НАТАЛКА І АНДРУСЬ. (Кидаються до матері)
Мамо!

МАТИ. Ой, дітоньки мої! Нарешті я знайшла вас!

КРУГЛЯЧОК. Бо казку нам закінчувати час!

НАТАЛКА. Матусю, ми щось розповімо вам...

АНДРУСЬ. Про Ящірку-Змію, яка дітей краде!

НАТАЛКА. Про квітку-папороті чарівну! Про-
Круглячка-Лісовичка!

АНДРУСЬ. Про Короля Мурашок! Про все, що
скоїлося з нами!

(Круглячок підіймає квіточку і дає її Наталці)

КРУГЛЯЧОК. Візьми, Наталко, квіточку
чарівну, нехай вона завжди
допомагає вам! І скарб візьміть з
собою теж зміїний! А зараз в
літачок усі сідайте. Я вас додому
відвезу.

(Усі допомагають занести скриню у літачок.)

АНДРУСЬ. Послухайте мене! Ну, почекайте.. Я
хочу щось сказати... Давайте,
друзі, берегти все, що живе й
росте тут на планеті!

КРУГЛЯЧОК. Звичайно... Так звичайно. Ти
молодець, Андрусю! Ось і
закінчилася наша казка. Ви ж,
діти, пам'ятайте все, будь ласка!

Грає музика, всі махають руками і підходять до
літака.

Співають. Круглячок теж співає і пританьковує.

УСІ.(Співають)

Квіточка чарівна,
Квіточка червона,
Шлях до щастя вірний
Як знайти вкажи!
Щоб здійснились мрії,
Всі добрі І надії,
Не тільки у казці,
Але і в житті!
Хай свій скарб чарівний,
Шлях до щастя вірний,
Кожен з вас знайде!
І тоді країна,
Наша Батьківщина
Пишно розцвіте!

КІНЕЦЬ